

Ön bilgilerinizden ve aşağıdaki metinlerden faydalanarak soruları cevaplayınız.

HER MASALIN BAŞI

Bizim de bir masal dünyamız var, uçsuz bucaksız bir dünya bu! Keloğlu'nu da içine alır, Köroğlu'nu da; peri kızını da içine alır, dev anasını da; seni de içine alır beni de gene de bir fındık kabuğuna sığar, yedi dünyaya sığmaz. Hani, şu masal dünyasını bir dönüp dolanayım diye demir çarık, demir asa yola düşseniz; dere, tepe düz, altı ayla bir güz gitseniz, bir arpa boyu yol gidersiniz ancak! İyisi mi, gelin derelerden sel gibi, tepelerden yel gibi geçerek; lale, sümbül derleyip soğuk sular içerek; daha da yorulursanız Hızır'ın atına binerek bir tandır başına götüreyim sizi. Vay ne masallar, ne masallar var orada; makas kesmedik, iğne batmadık masallar! Oturup bunları dinlemekle kalkıp şu dünyayı dolaşmak bir bence... Öyle ya masal deyip geçmeyin, kökleri vardır geçmişte dayanır durur dağ gibi... Dalları var üstümüzde, yeşerir gider bağ gibi... Ama anlatılacağı gibi anlatılırsa... Zira asıl tadı anlatılışındadır bunların, hele masal ağzıyla iki tekerleyip bir yuvarlamasını bilen masal ustalarından dinlenirse tadına doyum olmaz doğrusu. Ha, işte bu niyetle sizi bir tandır başına götüreyim dedim ama bir yer bulabilirsek ne mutlu! Çünkü Allah'ın kışı, tandırın başı olur da kim gelmez? Çağrılan da gelir çağrılmayan da, haylanan da gelir huylanana da, ahlanan da gelir ohlanan da, Kambur Ese de gelir Sarı Köse de; hasılı, seyrek basandan sık dokuyana, bir taşla iki kuş vurandan her yumurtaya bir kulp takana kadar kim var, kim yok, sırtı bütün, karnı tok... Cümlesi gelir toplanır ama masalcıbaşıyı masala başlatmak kolay mı? Mübarek, kendini naza çektikçe çeker, onu söyletmek için her biri bir dereden su getirmeye başlar. Kimi yukarıdan atıp aşağıdan tutar, kimi ağzını yumup dilini yutar; kimi ince eğirip sık dokur, kimi süt dökmüş kedi gibi oturur; kimi akıntıya kürek çeker, kiminin kırdığı ceviz kırkı geçer; daha daha bir yığın maval martaval derken masalcımızın çenesi açılır, gayri öyle bir dizip koşar ki ağzından bal akar, dili de kaymak çalar balın üstüne!

İmdi, kalem benim, söz onun; nokta benim, harf onun, okuyun okuyabildiğiniz kadar. Okudukça gönlünüz gül olup açılacak, diliniz de bülbül olup şakıyacak.

Eflâatun Cem Güney, *Masallar*

TOKATLI BİR MASAL ANASI: ŞAHÂDET GÖL

Halk edebiyatımızın anlatmaya dayanan türleri arasında masalların hususî bir yeri vardır. Yüzlerce yıldan beri Türk insanının en önde gelen eğlence vasıtalarından biri olan masal anlatma geleneği günümüzde büyük ölçüde zayıflamış, pek çok yerde unutulmaya ve terkedilmeye yüz tutmuştur. Bilhassa kış geceleri ile kadınların topluca iş yaptıkları zamanlarda, tatlı dilli, sözü dinlenir bir hanımın anlattığı masallara kendisini kaptıran genç kızlar bir şehzadenin sarayında misafir, çocuklar yedi başlı devi bir vuruşta parçalayan küçük şehzade oluverirlerdi. Günümüzde ise bu imajı galiba çizgi filimler yaratmaktadır.

Masallarımızın başlıca anlatıcıları kadınlardır; erkekler arasında da anlatıcılar var ise de bu işin önde gelen yaşatıcıları kadınlardır. Nitekim dilimizde, "masal anası" diye bir terim vardır ve bu daima kadın anlatıcılar için kullanılmıştır. (...)

Saim Sakaoğlu, *Masal Araştırmaları*